

Patagonija: Muhasti raj

Najlepši košček sveta, ki mu vladajo hribi, ledeniki in izjemno muhasto vreme

✍ Barbara Podlesnik 📷 Vojko Strahovnik

Patagonija je dežela na skrajnem jugu Južne Amerike, ena izmed redkih na svetu, ki so ostale divje in nedotaknjene. Med njeno skrajno južno točko, zloglasnim in med morjeplovci strah vzbujajočim rtom Hornom, in Antarktiko je le še ledeno hladno morje. Atlantski ocean na argentinski in Tihi ocean na zahodni, čilski strani ustvarjata stalne, z vlago nasičene vetrove, ki ob trčenju ob vrhove ustvarjajo zelo spremenljive in pogosto neprijazne vremenske razmere.

S Patagonskimi gorami se končajo južnoameriški Andi. Z višin, ki se le malo bolj severno dvigajo skoraj 7000 metrov visoko, se patagonski vrhovi počasi spustijo na dva in tri tisoč metrov. Patagonske gore so drznih koničastih oblik, ki so dostopne le najbolj predrznim. V zrak se kot prsti dvigajo ostre granitne konice, na katerih ni ostalo skoraj nič razen golega kamna. Izredno strme stene ter do človeka skrajno neprijazno in hitro spreminjajoče se vreme so v teh krajih ustvarili razmere, ki vzpone v Patago-

Ob vznožju Fitz Roya – od tam naprej se na pot odpravijo le najdrznejši alpinisti

Ledenik Grey

niji kljub nizki nadmorski višini postavljajo ob bok vzponom v najvišjih gorstvih sveta. Zaradi ostrega podnebja so vremenske razmere na 1000 metrih primerljive z razmerami na višini 3000 metrov v zahodnih Alpah.

Patagonija obsega kar 650.000 kvadratnih kilometrov, na katerih se skrivata dva izmed najlepših gorskih parkov – nacionalni park Torres del Paine v Čilu in nacionalni park Los Glaciares v Argentini.

Nacionalni park Torres del Paine

Park je dobil ime po treh granitnih vrhovih z navpičnimi stenami, imenovanimi Torres del Paine – Painski stolpi. Vzpenjajo se več kot dva tisoč metrov visoko nad patagonsko travnato planjavo in kraljujejo nekaj nižjim gorskim vrhovom, ledenikom, številnim jezerom, od katerih so nekatera prav neverjetno turkizne barve, divjim hudournikom in slapovom. Tam živijo pume in gvanaki, visoko na nebu pa jadrajo veličastni kondorji.

Nihče ne ve natančno, od kod izvira ime Paine. Nekateri menijo, da v jeziku tam živeče-

ga izginulega ljudstva pomeni »rožnat«, drugi pa, da izvira iz priimka enega prvih naseljencev. Do sredine 20. stoletja so le redki obiskali ta svet, vrhov pa ni osvojil nihče. Šele leta 1952 so prvi italijanski plezalci stopili na enega izmed Painskih stolpov.

Koničasti granitni vrhovi so nastali ob prodorih magme. Granitne gmote so se strdile pod površjem, nato pa so jih podzemni premiki dvignili, da so predrle plasti skrilavca, ki še zdaj tiči na vrhu nekaterih vrhov. Usločena pobočja so nato izoblikovali ledeniki, voda izpod talečih se ledeniških jezikov pa je napolnila turkizna jezera in barja, prekrita z rdečimi, rumenimi in zelenimi mahovi.

Park si je treba ogledati peš, to pa zahteva kakšen teden, še posebno zato, ker so razdalje velike. Tisti, ki jim hoja ne diši preveč, pa lahko naravo in življenje v parku doživijo na krajših izletih iz nekaterih izhodiščnih točk v samem srcu parka, do katerega se pripeljejo po jezerih z rednimi linijami hidrogliserjev in manjšimi barkami.

TrekTrek pantaganci – tako ime se je prijelo naše skupine – smo se pod vodstvom Luke,

našega »tourleaderja«, s stolpi spopadli peš v popolni gorniški opremi. Luka nam je v Ljubljani obljubljal veter, dež, mraz, mokre čunje in spanje v šotoru, v katerem ti curlja za vrat. In vsak izmed nas je moral pri sebi razčistiti z vprašanjem psihe, volje, vzdržljivosti in še česa ... »Ali zmorem ves teden hoditi po dežju, premražen in premočen do kosti?«

Kar nekaj »psihično vzdržljivih pantagancev« se nas je nabralo. Nekateri so za vsak primer pred odhodom na Šmarni gori pozvonili za lepo vreme.

Želje so se uresničile. Namesto v dežju nas je Patagonija pričakala v poletnem soncu. Konec januarja se je začelo za Patagonijo zares dolgo obdobje lepega vremena. Nenavadno stabilno in toplo vreme nas je spremljalo na poti, tako da večine »antidežne« opreme nismo niti uporabili. Prav tako nismo mogli preveriti, ali smo res psihično pripravljeni na celodnevno hojo v dežju in vetru ter na spanje v mokrih spalnih vrečah. Pač pa smo preživeli idiličen poletni dopust v hribih.

Najvišja gora Patagonije – Fitz Roy

Surovo moč narave smo izkusili le v Dolini tišine (Valle del Silencio), ki jo z vseh strani obdajajo visoke stene granitnih vrhov, v dolini pa vsepovsod ležijo le skale in ostro kamenje, od svetlega granita do rdeče črnega laporja. O flori in favni ni ne duha ne sluha. Le surova in pusta pokrajina, v kateri domuje močan veter, ki nas je ob nenadnih sunkih kar metal po tleh. Ime Dolina tišine je zgolj ironično. Je pa dolina kljub svoji surovosti magnet za plezalce, ki se ob lepi vremenski napovedi že ponoči odpravijo vanjo in zagrižejo v steno, da jim čez dan uspe preplezati vso.

V prav poletnem razpoloženju na Valentinovo smo doživeli jezero Pehoe, prekrasno turkizno jezero z 10 stopinjami ali celo manj. Kot sardelice smo se razlezli po lesenem pomolu, namenjenemu za privez hidrogliserja, in uživali na vročem poletnem soncu. Najpogumnejši smo se pognali v ledeno mrzlo vodo, ki nam je kar stisnila pljuča in od katere so nam otrpnile mišice. Tudi najodpornejši niso dolgo zdržali v njej.

Po tednu dni prvobitnega bivanja v naravi smo treking končali ob enem izmed najosupljivejših ledenikov Južne Amerike, imenovanem Glaciar Grey – ledeniku z velikanskimi nebeško modrimi skladi ledu, ki se pomikajo nad jezero Grey in se ob toplih poletnih temperaturah rušijo v jezero. Nato pa te plavajoče ledene gmote kot duhovi plavajo nad jezerom.

Zadnji dan trekinga smo si lahko ledenik ogledali čisto od blizu. Vkrkali smo se na barko in ta nas je peljala do ledenika, ki se kakor štirinadstropen blok dviga nad jezerom. Med plovbo se je, na naše veliko veselje, eden izmed teh visokih skladov zrušil v jezero in povzročil kar visoke valove. Medtem ko smo občudovali nebeško modrino, pa so nam prijazni čilski mornarji ponudili pisco, značilno južnoameriško alkoholno pijačo z več tisoč let starim ledom z ledenika Grey.

Po enotedenskem trekingu se je civilizacija z odličnimi krvavimi govejimi zrezki prav prilegla. Lenarjenje pa ni dolgo trajalo. Obnovili smo si zaloge, oprali smrdljive cunje in se odpravili v argentinski nacionalni park Los Glaciares.

Nacionalni park Los Glaciares

Treking smo začeli v kraju El Chalten, plezalski meki parka, ki je, tako za plezalce kot za pohodnike, izhodišče do ošiljenih vrhov Cerra Torre in najvišjega vrha Patagonije Fitz Roya, ki se vzpenja v nebo nad travnato planjavo v severnem delu parka. El Chalten je domorodno ime za Fitz Roy.

El Chalten spominja na davni Divji Zahod – ima nekaj sto prebivalcev, konji se prosto sprehajajo in galopirajo po vasi, tu in tam krasijo ulice razbiti avtomobili, na cestah ni niti krpice alfalta, stalno piha veter, ki nosi prah in ob ne navadnih električnih stebrih generira prav morbidne zvoke. Prebivalci kraja nenehno gradijo nove stavbe in dograjujejo svoje domove. Nekako dajejo občutek, da se bo kraj zdaj zdaj zbudil in doživel razcvet.

Velik del narodnega parka Los Glaciares – Ledeniki – prekriva led. Tam domuje več kot deset ledenikov, ki polzijo v jezera in se zlivajo tako v Tihi kot v Atlantski ocean. Najznamenitejši ledenik je Moreno, ki polzi do Argentinskega jezera. Na robu vode se ne ustavi, pač pa se pomakne čez jezero do nasprotnega brega

in se silovito zarine v obrežni gozd, pri tem pa podira drevesa in ruje skale. Ledeni zid pregradi jezero in zajezi dotočno vodo. Gladina vode nad jezom se dvigne in ko pritisk tako naraste, da jez počí, se voda z neznansko močjo in bobnenjem udre skozi razpokani ledenik. To se zgodi vsakih nekaj let.

Tudi v argentinskem parku nam je Patagonija naklonila prelepo poletno vreme. V štirih dneh trekinga pod soncem brez oblaka smo prehodili pot do jezera pod ošiljenimi vrhovi Cerra Torre in do treh jezer pod Fitz Royem. Tam smo srečali našo alpinistko Moniko Kambič Mali, ki je še okrevala od zloma reber med plezanjem na enega izmed ošiljenih vrhov Cerra Torre. S Tanjo Grmovšek sta v prvi ženski navezi uspešno priplezali na vrh.

Zadnji dan v parku pa smo si privoščili rahlo deviantni izlet na edini vrh v Patagoniji, ki smo ga osvojili. Poimenovali smo ga kar Šmarka. To je bil bližnji hrib nad krajem El Chalten s prekrasnim pogledom na špičaste vrhove, jezera in kraj. Do vrha ni urejene poti in na strmem brezpotju smo tvegali, da nas zalotijo varuhi parka in nas oglobijo z visokimi kaznimi, saj je hoja po brezpotju v parku strogo prepovedana. Tveganje se je splačalo. Prekrasni razgledi in piknik z odličnim argentinskim vinom so bili pika na i trekingu po Patagoniji. Nekoč se bomo vrnili.

Krokar

Že navsezgodaj leti
skozi samoto.

Dviga se in spušča –
oprezujoč.

Ne poje, a kadar se oglasi
me zazebe.

Ko me nekje na višini
nizko preleti –
slišim glas vetra in
na njegovih perutih je
čaroben lesket.

Prevzame me njegova
žareča črnina.

Slavica Štirn